

Konference for lokale uddannelsesudvalg
Oktober 2019

Dagens Program

9.30 – 9.40	Velkomst
9.40 – 10.30	Nyt fra Byggeriets Uddannelser v/ Torsten Poulsen og Erik Engel
10.30 – 10.55	”Gør noget, der gør noget” – Rekrutterings- og brandingkampagne v/ Rasmine Reeh, Byggeriets uddannelser
10.55 – 11.30	Digitale Lokale Undervisningsplaner - udvikling af modeller og løsninger v/ Erik Ploug Sørensen, SDE, Odense
11.30 – 12.00	Frokost
12.00 – 14.00	Fagfaglig del – opdelt i uddannelsesområder (inkl. kaffepause)
14.00 – 15.00	”Hvordan ser byggeriet ud i 2035?” Hvor skal fremtidens byggematerialer komme fra? Er visualisering, simulering og byggeroboter fuldt implementeret i 2035? Eller vil vi se en helt ny udviklingsretning, som ingen kan se i dag? Rapporten ’Fremtidens byggeri 2035’ opstiller en række kritiske spørgsmål. v/ Henrik Garver, Foreningen af Rådgivende Ingeniør, FRI
15.00 – 15.30	Opsamling og afrunding

Velkomst og præsentation

Der kommer løbende nye medlemmer i de lokale uddannelsesudvalg
Velkommen til jer nye - og dejligt af se alle "de gamle" igen.

Bestyrelsen for Byggeriets Uddannelser er,

Formand
Michael L. Kristensen
Dansk Byggeri

Næstformand
Claus von Elling
3F

Louise Pihl
Dansk Byggeri

Morten Lehmann
3F

Jesper Juul
Sørensen
Dansk Byggeri

Jens Kirkegaard
3F

Ole Gregersen
Dansk Byggeri

Jacob Scavenius
3F

Henning Ø.
Jørgensen
Dansk Byggeri

Konference for lokale uddannelsesudvalg Byggeriets Uddannelser

Hjemmesiden bygud.dk

Erhvervsuddannelser Voksen- & Efteruddannelser AMU-kontraktuddannelser Eksamensuddannelser Viden & værktøjer

Byggeriets Uddannelser

Byggeriets Uddannelser er et fælles sekretariat for uddannelserne inden for bygge- og anlægsområdet. Byggeriets Uddannelser ledes af en bestyrelse, der er paritetisk sammensat af fire repræsentanter fra Dansk Byggeri og fire repræsentanter fra Fagligt Fælles Forbund. Byggeriets Uddannelser yder sekretariatsbetjening for en lang række faglige udvalg og uddannelsesudvalg inden for byggeriets område. Tværgående samarbejde mellem uddannelsesområderne er et af hovedmålene, der skal sikre kvalitet og udvikling for alle byggeriets uddannelser.

[Læs om Byggeriets Uddannelser](#)

Fagligt Fælles Forbund

dansk byggeri

Tilmeld nyhedsbrevet

For- og efternavn*

E-mail*

Tilmeld

Generel information ^

Hvad er faglige udvalg?

Find den nærmeste erhvervsskole

Godkendelse af praktikvirksomheder

Uddannelsesaftale

Skolepraktik og praktikcenter

EUX - Erhvervsuddannelse og
gymnasial eksamen

EUV - Erhvervsuddannelse for
voksne

Logbøger

Tilskudsordninger

Tvistigheder

Ferie, sygdom og barsel

Generelle love og regler

Links

Bibliotek

Uddannelsesstatistik

Praktik i udlandet (PIU)

Konferencer

Til LUU-medlemmer ^

Til LUU-medlemmer

Sidst op

Kære LUU-medlem

Vores hjemmeside er generelt bygget op, så du kan finde svar på arbejdet, men her på siden finder du korte beskrivelser af og link til lokale uddannelsesudvalg beskæftiger sig mest med. Du behøver hjemmesiden igennem for at finde de helt grundlæggende inform arbejdsopgaver. Et hurtigt overblik over LUU'ernes arbejdsopgave vælg den relevante uddannelse på linket [her](#) og dernæst finde m Uddannelsesudvalg.

Medarbejderne i Byggeriets Uddannelser hjælper dig altid gerne v

God arbejdslyst.

Se følgende [afsnit](#) v

Hvad er et lokalt uddannelsesudvalg?

Et lokalt uddannelsesudvalg skal samarbejde med skolen om udd skole og medvirke til at udvikle og styrke samspelet mellem erhverv (praktik-)virksomheder.

Det lokale uddannelsesudvalg har altså blandt andet indflydelse p planlægning og gennemførelse af uddannelsingen og samspelet me

afsnit

Hvad er et lokalt uddannelsesudvalg?

Hvad er det faglige udvalg?

Hvad er skolens rolle?

Erhvervsuddannelsernes struktur – og forkortelser

Hvad er et praktiksted?

Hvad er en uddannelsesaftale?

Hvad er skolepraktik og et praktikcenter?

Hvad er en logbog?

Tvistigheder

Svendeprover

Praktikpladsopsøgende arbejde

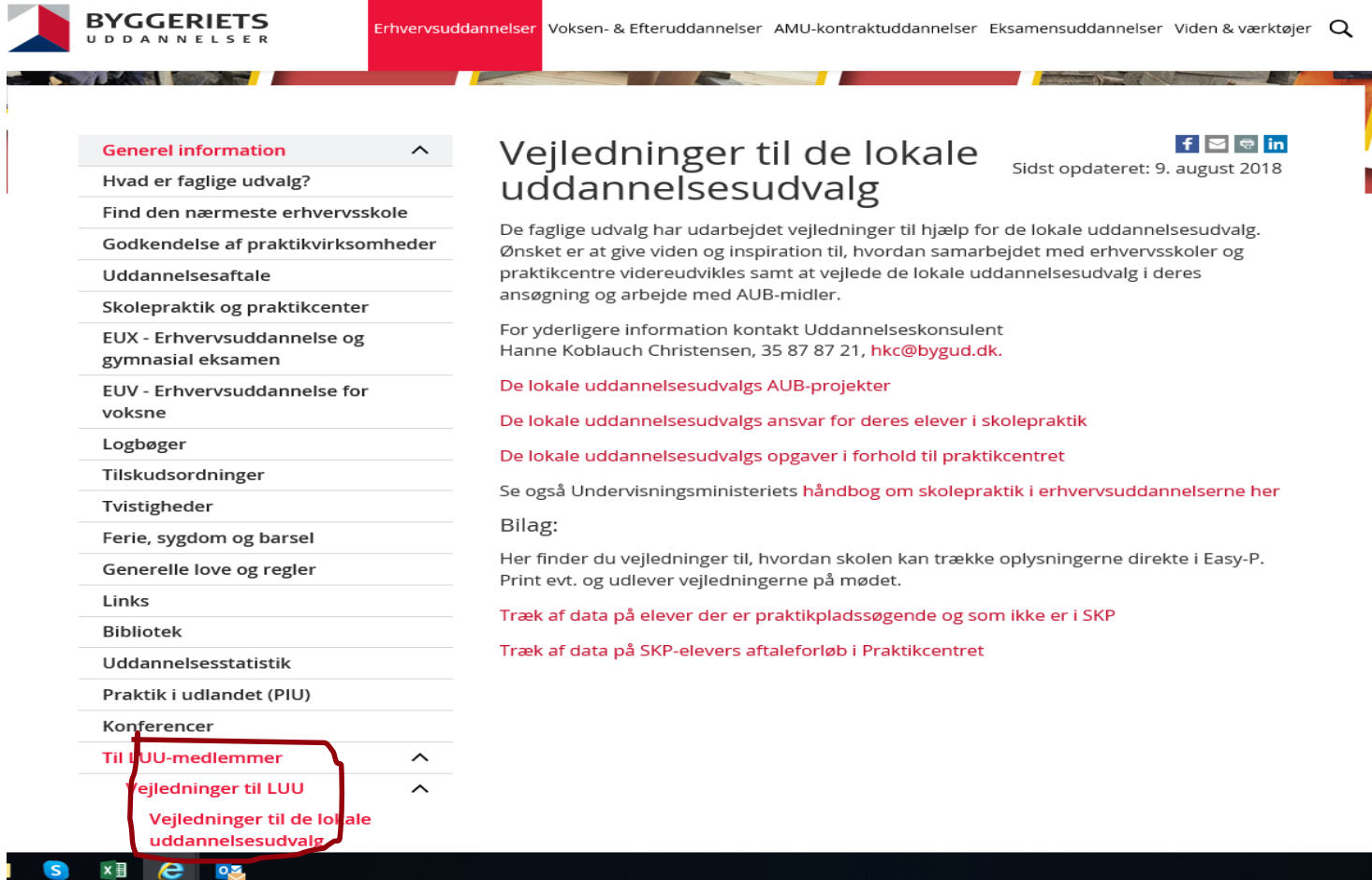
Aktivitetsoversigt for arbejdet i LUU

Love og regler

Hvem/hvad er BU?

Transportgodtgørelse og diæter

Persondataforordningen

BYGGERIETS UDDANNELSER Erhvervsuddannelser Voksen- & Efteruddannelser AMU-kontraktuddannelser Eksamensuddannelser Viden & værktøjer

Generel information

- Hvad er faglige udvalg?
- Find den nærmeste erhvervsskole
- Godkendelse af praktikvirksomheder
- Uddannelsesaftale
- Skolepraktik og praktikcenter
- EUX - Erhvervsuddannelse og gymnasial eksamen
- EUV - Erhvervsuddannelse for voksne
- Logbøger
- Tilskudsordninger
- Tvistigheder
- Ferie, sygdom og barsel
- Generelle love og regler
- Links
- Bibliotek
- Uddannelsesstatistik
- Praktik i udlandet (PIU)
- Konferencer
- Til LUU-medlemmer
- Vejledninger til LUU
- Vejledninger til de lokale uddannelsesudvalg

Vejledninger til de lokale uddannelsesudvalg

Sidst opdateret: 9. august 2018

De faglige udvalg har udarbejdet vejledninger til hjælp for de lokale uddannelsesudvalg. Ønsket er at give viden og inspiration til, hvordan samarbejdet med erhvervsskoler og praktikcentre videreudvikles samt at vejlede de lokale uddannelsesudvalg i deres ansøgning og arbejde med AUB-midler.

For yderligere information kontakt Uddannelseskonsulent Hanne Koblauch Christensen, 35 87 87 21, hkc@bygud.dk.

De lokale uddannelsesudvalgs AUB-projekter

De lokale uddannelsesudvalgs ansvar for deres elever i skolepraktik

De lokale uddannelsesudvalgs opgaver i forhold til praktikcentret

Se også Undervisningsministeriets **håndbog om skolepraktik i erhvervsuddannelserne her**

Bilag:

Her finder du vejledninger til, hvordan skolen kan trække oplysningerne direkte i Easy-P. Print evt. og udlever vejledningerne på mødet.

Træk af data på elever der er praktikpladssøgende og som ikke er i SKP

Træk af data på SKP-elevens aftaleforløb i Praktikcentret

Nyt i uddannelserne

Talentspor er afskaffet

Kravet om, at skolerne skal tilbyde et defineret talentspor, hvor indholdet er fastlagt af det faglige udvalg, er afskaffet.

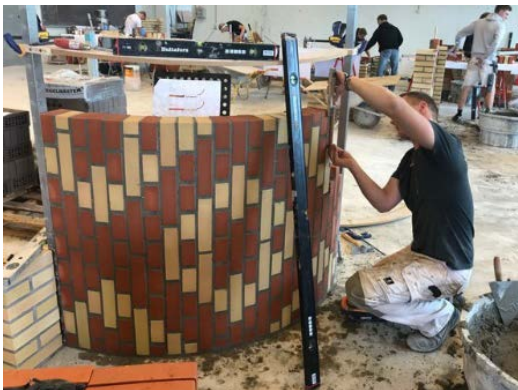
Talentudvikling - Skills

Januar 19 afholdt de sjællandske skoler en vellykket talentcamp i Roskilde for tømrer-, murer- og struktørelever.

Talentcampen gentages på CELF, Nykøbing Falster i uge 7, 2020

Juni 19 succesfuld talentcamp for 6. gang med mange danske og internationale murere, flisemurere, tømrer, snedkere og industriteknikere på Herningsholm Erhvervsskole

Nyt i uddannelserne – Stenteknikerspeciale

Stenhuggeruddannelsen har fra august 2019 to specialer,

- Stenhugger
- **Stentekniker**

Stenteknikerspecialets hovedforløb varer fra 2 år til 2 år og 6 måneder, hvoraf skoleundervisningen udgør 13 uger fordelt på 2 skoleperioder.

Stenteknikerspecialet er målrettet uddannelse i at udføre stenindustriopgaver i tyndplader, natursten, kompositsten mm. samt foretage montering og reparationer af bl.a. bordplader, vaske etc.

Stenteknikeren kan foretage maskinel forarbejdning ved brug af både håndholdte og CNC-styrede skære- og fræsemaskiner.

Uddannelsen benævnes nu erhvervsuddannelsen til stenhugger og stentekniker

Nyt i uddannelserne – EUX – fra Uddannelsesstatistik på bygod.dk

Byggeriets Uddannelser										
Oversigt over Igangværende EUX elever Juli	Murer	Stenhugger	Anlægsstruktør	Bro lægger	Bygningsstruktør	Gulvlægger	Tækkemand	Tømrer	Total BU	Total hele EUD
EUX elever (med praktikplads) i Juli 2019	41	1	14	1	5	1	1	595	659	4.444
EUX elever i skolepraktik i Juli 2019	2							213	215	833
EUX elever (med praktikplads) i Juli 2018	37		14		5	1	1	553	611	3.360
EUX elever i skolepraktik i Juli 2018	6		1					246	253	859

Kilde: EASY-P. Aktive elever den sidste dag i måneden

Alle uddannelser i Byggeriets Uddannelser har i 2019-20 frit optag uden dimensionering med kvoter på 2. del af grundforløbet og uden begrænsninger, hvor der er skolepraktik.

Følgende er indstillet af udvalgene og Dansk Byggeri til at være på listen over fordelsuddannelser i 2020:

- Anlægsstruktør, bygningsstruktør og brolægger
- Tagdækker
- Teknisk Isolatør
- Træfagenes Byggeuddannelse
- Murer
- Stenhugger

Nyt i uddannelserne – mulighed for tredje kort uddannelsesaftale

Korte aftaler kan indgås 2 gange mellem samme virksomhed og samme elev.
Det lokale uddannelsesudvalg (LUU) kan undtagelsesvis give lov til en 3. kort aftale

Hovedbekendtgørelsen:

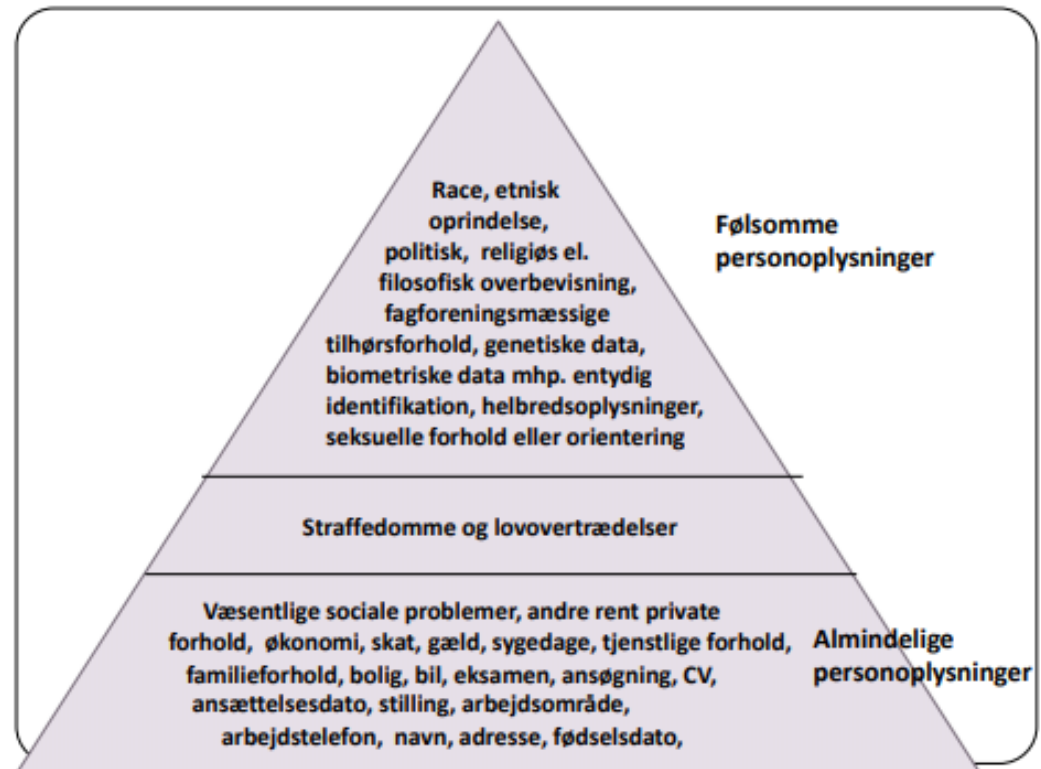
§ 91 Stk. 5. Hvis samme elev og samme virksomhed to gange har indgået en kort uddannelsesaftale efter lov om erhvervsuddannelser, kan det lokale uddannelsesudvalg undtagelsesvis godkende yderligere en kort uddannelsesaftale mellem samme elev og samme virksomhed, hvis elevens muligheder for at blive fastholdt i uddannelsen forbedres væsentligt.

LUU's afgørelse kan ikke ankes.

Persondataforordningen

Vi skal beskytte personfølsomme data – personnummer, sager, klager, helbredsoplysninger og personlige forhold.

Al korrespondance og videre-
sendelse af sager med
personfølsomme data
skal foregå via sikker mail i
begge ender
(bygud@bygud.dk),
pr. post eller pr. tlf.

Nyt i uddannelserne - Samarbejde omkring videregående uddannelser

”Det er ambitionen, at flere faglærte får adgang til erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser – enten med eller uden supplerings, og uden at det går udover kvaliteten i uddannelserne.

- Dialog med videreuddannelsesinstitutioner
- Drøfte adgangskriterier vs. Muligheder for succes i videreuddannelse
- Faglig relevans – en hård nød

Nyt i uddannelserne – Praktikvejledning - kurser

AMU-kurset bliver nu revideret til 2 kurser á 1 dags varighed

- Praktikvejledning - for den uddannelsesansvarlige i virksomheden
- Praktikvejledning - for den praktiske oplærer

Formålet er at kvalitetssikre elevernes uddannelse i virksomhederne.

Kurserne skal bidrage med viden og værktøjer til virksomheden og give et kvalitetsløft til uddannelsesforløbet.

Nyt i uddannelserne – svendeprøve som privatist

Der er flere scenarier ved en ikke-bestået svendeprøve

- Uddannelsesaftalen ophæves eller forlænges frivilligt mellem elev og virksomhed.
- Virksomheden afviser at forlænge, hvilket åbner muligheden for at rejse en sag om misligholdelse.

- Eleven ønsker ikke at forlænge, hvilket frigør virksomheden og stiller eleven frit, dog stadig med ret til at gå til ny svendeprøve, som privatist – også uden en uddannelsesaftale.

I det tilfælde betale eleven svendeprøvegebyr og eget løntab – og er ikke omfattet af muligheden for supplerede undervisning op til den nye prøve.

Nyt i uddannelserne – Undervisning i arbejdsmiljø og sikkerhed

Arbejdsmiljø og sikkerhed er prioriteret og vigtigt. -Og sådan er det forsat!

Der er ikke ændret et ord i de uddannelsesmæssige beskrivelser om arbejdsmiljø og sikkerhed – hverken på skoledelen eller i praktikmålene.

Organisationerne har valgt at annullere deres aftale om at have den lovpligtige Arbejdsmiljøuddannelse med bevis som målsætning for det, skolerne gennemfører.

Indholdet er altså det samme – men det, der gælder for at gennemføre Arbejdsmiljøuddannelsen, er ikke rammesættende – så som opdateret uddannelsesplan, særlige uddannelseskrav til undervisere m.m.

Skoler kan forsat vælge at gennemføre undervisningen med bevis.
De elever, der er i gang nu, har ret til 2 dages opfølgingskursus i arbejdsmiljø

Om markedsgørelse af de ministerielle systemer

Det er politisk bestemt, at det centrale administrationssystem Easy skal udfases fra årsskiftet, og erhvervsskolerne skal få egne systemer fra private udbydere.

Det betyder samtidigt, at en lang række centrale oplysninger, som skal bruges til kvalitetssikring, praktikpladsopsøgende indsatser, statistik og meget andet, skal kunne overføres fra de forskellige skolers lokale systemer til et centralt system.

Digitalisering af logbøger

Logbøgerne i papirudgaverne har haft deres tid og berettigelse – men de er ikke håndterbare, bliver væk og uoverskuelige, hvis de ikke anvendes efter formålet.

Digitalisering er derfor et længe ønsket tiltag for alle - og vil kunne løfte kvaliteten og alvorligheden væsentligt.

Sammen med forlaget Praxis og faglærere har Byggeriets Uddannelser udviklet digitale undervisningsforløb - kaldet iPraxisforløb®, der dækker uddannelsernes grund- og hovedforløb, og supplerer fagenes bogpakker

Med det har skolerne grundmateriale til deres undervisning.

LUU-medlemmer, der er interesserede, vil få adgang til materialet.
Det kommer der nærmere besked om.

AMU Efteruddannelse – VEU reform

Efteruddannelsesudvalget Byggeri-Anlæg-Industri BAI er i 2018 gennemført Kursusrevision af alle AMU-kurserne

– 1/3 revideret, 1/3 udgået, 1/3 bibeholdt

Der er nu omkring 330 aktuelle kurser fordelt på 17 brancheområder (FKB)

Inden udgangen af 2019 er der udarbejdet prøver til kurserne, hvis de ikke er omfattet af myndighedsprøver eller har meget lav aktivitet.

Erhvervsuddannelser Voksen- & Efteruddannelser AMU-kontraktuddannelser Eksamensuddannelser Viden & værktøjer

Der er gennemført en skoleudbudsrunde, hvor erhvervsskoler og private aktører har haft mulighed for at byde på godkendelse til at udbyde af de forskellige FKB'ere med tilhørende kurser.

Dermed er der nu skabt et friskt og revideret grundlag for efteruddannelsen og AMU.

Nyheder

[Læs mere](#)

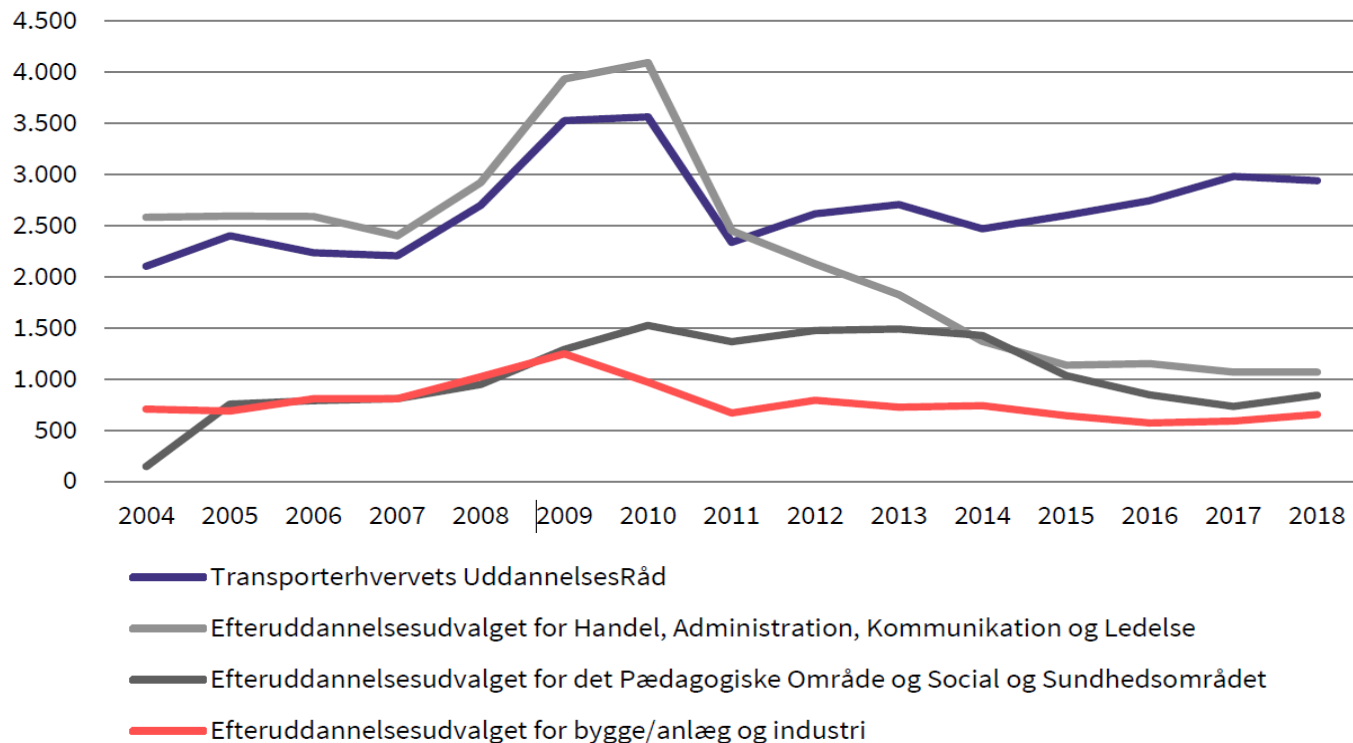

5. september 2019
Resultat af AMU-udbudsrunden 2019

Undervisningsministeriet har offentliggjort, hvilke erhvervsskoler der i de kommende år skal udbyde AMU-kurser under følgende områder inden for bygge og anlæg. Se resultatet her

AMU – statistik og udvikling

Udviklingen i AMU-aktiviteten 2004-2018 målt i antal årskursister for de fire største efteruddannelsesudvalgs brancheområder

AMU – Efteruddannelse – Øget brug af AMU-kurserne

- Brancheforeninger, sektioner m.m. i Dansk Byggeri og 3F's overenskomstområde motiveres til at organisere øget brug af efteruddannelser.
- Dertil er alle erhvervsskoler er inviteret til landsdækkende samarbejde om udbud af AMU-kurser i uge 5 og 6 - kaldet Master Skills.

Projektkonsulent

Pia Skjøtt-Larsen

Tlf. 35 87 87 44

E-mail psl@bygud.dk

Sporskifteordningen

Målgruppen er medarbejdere, der enten er i risiko for at blive eller er nedslidte på grund af fysisk eller psykisk belastende arbejde.
Ingen krav til medarbejderens jobfunktion, uddannelse eller alder.

Et sporskiftepakke på op til 40 dage fordelt op til 6 mdr. tilrettelægges individuelt - ofte bestående af vejledning og afklaring, AMU-kurser og praktikophold i en virksomhed

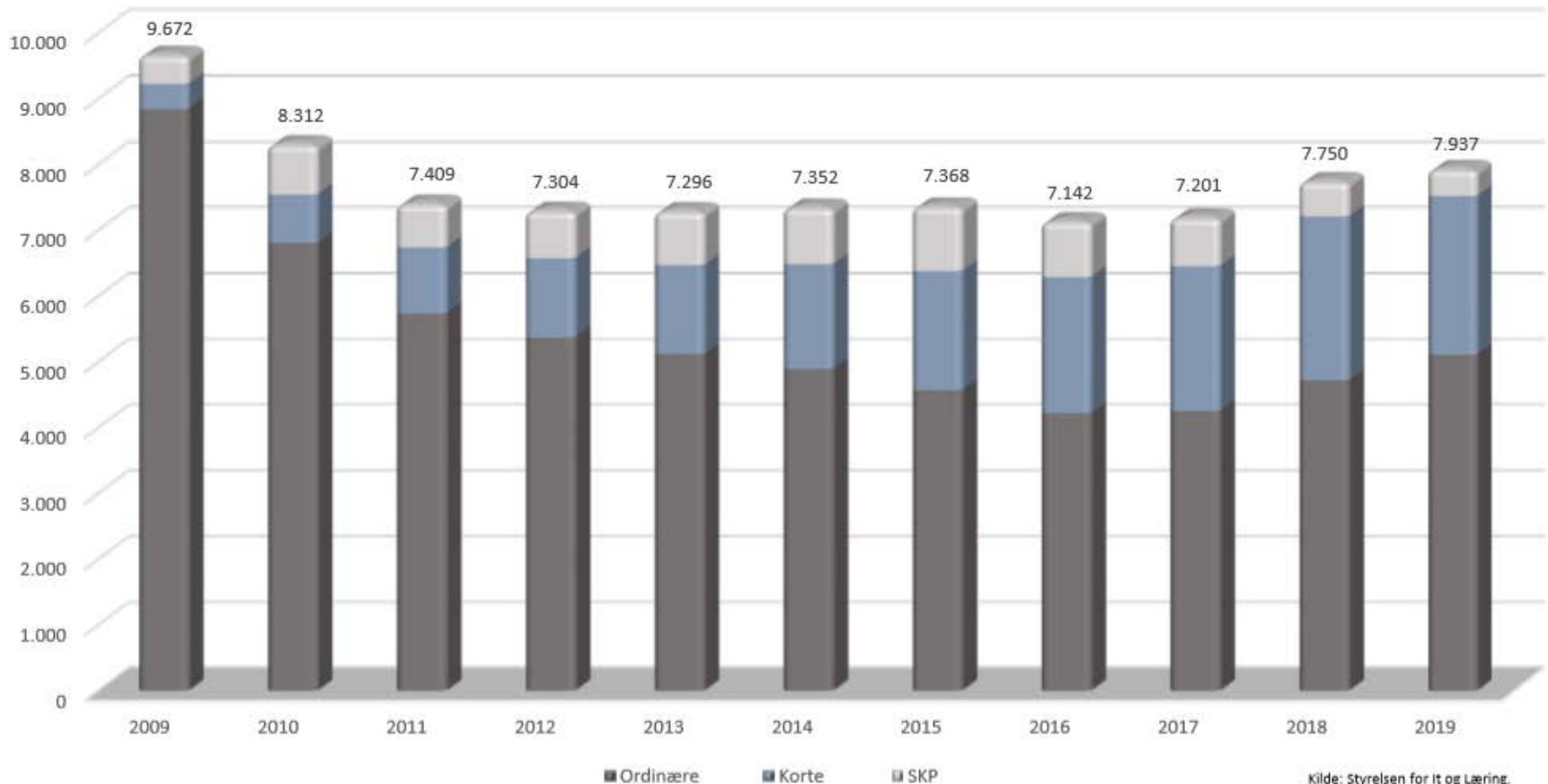
Det er muligt at få dækket løn og deltagerbetaling. Tilskud til løn max. 260 kr. i timen.
Omkostninger op til 5 timers administration.
I alt max. 120.000 kr. pr. pakke.
Det er virksomheden, som laver ansøgningen.

The screenshot shows the website for 'Sporskifteordningen' (Job Rotation Scheme). The header includes the logo for 'BYGGERIETS UDDANNELSER' and navigation links for 'Efteruddannelse', 'Elev- & Efteruddannelser', 'AMU-kontraktuddannelser', 'Eksamensuddannelser', and 'Viden & værktøjer'. Below the header is a banner image showing construction workers. The main content area is titled 'Sporskifteordningen' and includes a date 'Sidst opdateret: 13. juni 2019'. The text explains that the scheme provides an opportunity for employees at risk of redundancy to gain new skills through AMU courses and practical training. It also mentions that all course fees are covered and that the scheme aims to improve qualifications and competencies. A sidebar on the left contains a list of links: 'Efteruddannelseskurser', 'Vinterkurser', 'Opsagende VEU-arbejde', 'Sporskifteordningen', 'Hvem kan deltage på AMU?', 'Postlister', 'Rapporter og pjecer', 'Efteruddannelsesudvalget: BAI', 'Kontakt', 'AMU aktivitetsstatistik', 'Links', and 'BAIs skolekonference'. The main text area also has links for 'Murer' and 'Struktør'.

EUD – statistik og udvikling – fra Uddannelsesstatistik på bygud.dk

Igangværende elever i juni - på uddannelser i BU, fordelt på aftaletyper

Kilde: Styrelsen for It og Læring.

Byggeriets Uddannelser

Udlærte elever og forventede udlærte elever

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 *)
Alu-tømrer	9	8	19	3	6								
Anlægsstruktør	161	117	93	126	148	167	169	152	156	138	157	194	221
Brolægger	31	21	16	23	14	21	18	17	20	25	14	26	26
Bygningsstruktør	75	63	60	47	55	75	73	100	82	83	74	66	63
Flisemontør	0	19	16	22	25	3							
Gulvlægger	52	39	41	39	36	49	30	36	37	42	35	44	46
Isolatør	13	12	8	22	16	20	18	14	10	11	12	30	24
Kloakrørlægger	0	5	6	4	8	23	0						
Murer	807	592	476	446	419	403	371	312	353	349	388	427	364
Stenhugger	3	2	7	6	3	1	3	3	4	2	2	2	3
Stukkatør	1	0	0	0	1	0	2	0	2	2	1	1	
Tagdækker	33	29	24	32	35	36	27	25	35	32	32	43	15
Tækkemand	16	11	2	3	7	4	3	17	6	11	6	7	5
Tømrer	2299	1980	1282	1353	1401	1389	1324	1374	1599	1565	1667	1757	1422
BU Total	3500	2898	2050	2126	2174	2191	2038	2050	2304	2260	2388	2597	2189

Kilde: EASY-P (tal trukket i juni 2019)

Tal fra 2010 til og med 2018 er faktiske udlærte elever.

Tal for 2019 er faktiske udlærte elever i foråret 2019 og forventede udlærte elever i efteråret 2019

*) Prognose for 2022 vil være stigende, da aftaler der bliver indgået frem til oktober 2019 kan afslutte i 2022

Flere i uddannelse. Praktikpladsopsøgende arbejde og AUB-midler

De lokale uddannelsesudvalg har mange **AUB-projekter** for at skaffe flere praktikpladser.

Mange gode lokale initiativer – stor indsats og stor ros.

Forår 2018	– bevilget 4,7 mio. fordelt på 22 projekter
Efterår 2018	– bevilget 3.0 mio. fordelt på 16 ansøgninger.
Forår 2019	- bevilget 5.5 mio. fordelt på 21 projekter
Efterår 2019	- bevilget 2.4 mio. fordelt på 10 projekter

Netværksdage for de lokale uddannelsesudvalg

D. 18. november, Korsør. kl. 12.00 -16.00 m. frokost

D. 20. november, Fredericia. kl. 12.00 -16.00 m. frokost

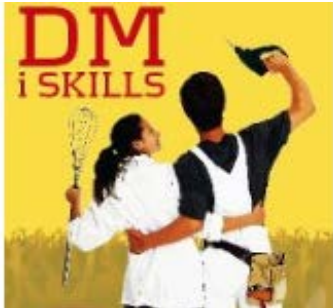
D. 25. november, Aalborg. kl. 12.00 -16.00 m. frokost

To hovedemner

- Hvordan vi får samarbejdet om at dække åbne praktikpladser på tværs af uddannelsesønsker og lokalområder
- Hvordan eleverne hjælpes lokalt af udvalg og skole til at søge praktikpladserne, og hvordan anvendes skolepraktikken bedst muligt.

Kørsel og diæter ved brug af lokale AUB-midler.

Flere i uddannelse. Skills

DM i Skills 2020 finder sted den 16-18.
januar i BellaCenteret, København

Byggeriets Uddannelser har et pitstop i
hallen ved uddannelserne. Kom forbi. Der er
en kop kaffe til jer alle ...

Landshold VM Skills Kazan 2019
med
Flisemurer, Samuel Birk Axelsen
Murer, Nikolaj Skydsgaard Hansen
Tømrer, Mikkel Victor Larsen

DM i Skills 2020 er adgangsvejen til EuroSkills 16-20. september 2020 i Graz, Østrig

Konference for lokale uddannelsesudvalg Byggeriets Uddannelser

Flere i uddannelse. Virtual Reality film

BYGGERIETS UDDANNELSER
Erhvervsuddannelser Voksen- & Efteruddannelser AMU-kontraktuddannelser Eksamensuddannelser Viden & værktøjer

Forside > Viden & værktøjer

Vejledning til bygherrer

- Attraktive og fleksible kontraktuddannelser gennem digital undervisning
- Analyse af prøveformer og test i BAI's AMU-uddannelser
- Uddannelsespakker i byggeriet, virksomhedsinddragelse og beskæftigelse
- Gode erfaringer med test og prøver på kontraktuddannelsen Betonmager
- Hvordan finder bygge- og anlægslever information om uddannelserne?

VR-film

Se, hent og brug Byggeriets Uddannelsers VR-film

Byggeriets Uddannelsers VR-film ligger til fri brug på youtube.

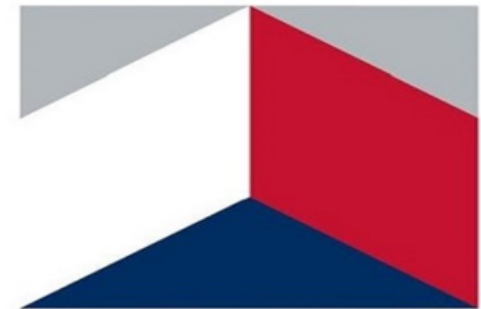
Filmene kan både ses som 360 graders film og kan tilgås fra youtube direkte fra en VR-brille.

Filmene er tænkt som et dialogværktøj til udskolingen, hvor vejleder og elev sammen kan opleve den levende fortælling fra en rigtig fagperson. Man kan endda høre hans eller hendes betragtninger om håndværket og livet på byggepladserne - både hvad der er godt og hvad der er udfordrende ved jobbet.

Se og oplev filmene her:

- Anlægsstruktur*
- Bygningsstruktur*
- Brolægger*
- Tømrer*
- Tækkemand*
- Murer*

Læs mere

4. juli 2019

Se, hent og brug Byggeriets Uddannelsers VR-film

Byggeriets Uddannelsers VR-film ligger nu til fri brug på YouTube. Filmene kan både ses som 360 graders film og kan tilgås fra YouTube direkte fra en VR-brille. Se filmene her

Flere i uddannelse. Kedeligt Næh, hvorfor

2019

2018

2017

2016

2015

2014

2013

2012

Struktørerne på banen

Henover det næste år vil indbyggerne i Ture på Lolland blive præsenteret for struktøruddannelserne på en helt ny måde. Det Faglige Fællesudvalg for struktør-, brolægger- og tagdækkeruddannelsen har valgt at sponsorere et af de lokale fodboldhold på Lolland, Toreby-Grænge Boldklubs U17-drengehold. Således vil holdet det næste år have struktørlogo på trøjerne, struktøruddannelsen vil stå som sponsor på holdets hjemmeside, og på hjemmebanen i Ture vil banderne være beklædt med 'blivstruktør'-reklamebannere.

Med sponsoratet ønsker Det Faglige Fællesudvalg i samarbejde med Det Lokale Uddannelsesudvalg og CELF at støtte lokalsporten og samtidig skabe synlighed og øge kendskabet til uddannelserne.